Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2020-1034
(mr. J. van der Groen, voorzitter, mr. A.P. Luitingh, mr. dr. M.D.H. Nelemans, leden en mr. L.T.A. van Eck, secretaris)

Klacht ontvangen op	: 26 februari 2020
Ingediend door	: Consument
Tegen	: Obvion N.V., gevestigd te Heerlen, verder te noemen de Bank
Datum uitspraak	: 16 december 2020
Aard uitspraak	: Niet-bindend advies
Uitkomst	: Vordering afgewezen
Bijlage	: Relevante bepalingen uit de algemene voorwaarden

Samenvatting

Consument heeft een spaarhypotheek bij de Bank. Hij wil extra storten in de spaarpolis of aflossen op zijn geldlening. Om binnen de fiscale bandbreedtes te blijven, moet de looptijd van de spaarpolis worden ingekort. Doordat de Bank geen toestemming heeft gegeven voor het inkorten van de looptijd van de spaarpolis, heeft Consument schade geleden. De Bank was daartoe echter niet verplicht. De door Consument gevorderde schade wordt daarom afgewezen.

1. De procedure

1.1 De Commissie beslist op basis van haar Reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat hierbij om: 1) het klachtformulier van Consument; 2) de aanvullende stukken van Consument; 3) het verweerschrift van de Bank; 4) de repliek van Consument en 5) de dupliek van de Bank.

1.2 De Commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.

1.3 Consument heeft gekozen voor een niet-bindend advies. De uitspraak is daardoor niet-bindend. Dit betekent dat partijen elkaar niet aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 De Bank heeft op 5 augustus 2011 een geldlening (met een totale hypotheeksom van € 348.675,-) aan Consument en zijn voormalige partner verstrekt. Een deel van de geldlening is verstrekt in de vorm van een spaarhypotheek (€ 187.000,-, hierna: de spaarhypotheek). De spaarhypotheek heeft als einddatum 1 september 2041.

Partijen zijn voor de spaarhypotheek een rentevaste periode van dertig jaar overeengekomen. De rentevaste periode loopt tot 1 augustus 2041. Aan de spaarhypotheek is een spaarverzekering bij ASR gekoppeld. De rechten uit deze verzekering zijn aan de Bank verpand. Consument betaalt maandelijks premie voor die verzekering.

2.2 De geldlening is op 20 februari 2017 gewijzigd. De belangrijkste wijziging was het ontslag van de voormalige partner van Consument uit de hoofdelijke aansprakelijkheid. De spaarhypotheek bedroeg toen € 131.726,-.

2.3 Per 5 april 2018 is de geldlening wederom gewijzigd. De Basis Hypotheek Algemene Voorwaarden versie januari 2018 van de Bank (hierna: de hypotheekvoorwaarden) zijn van toepassing geworden.

2.4 Op 1 december 2018 heeft Consument € 5.000,- extra gestort in de spaarpolis. ASR heeft een nieuwe polis aan Consument verstrekt.

2.5 Consument heeft in een e-mailbericht van 3 september 2019 aan de Bank medegedeeld dat hij per 1 oktober 2019 € € 8.000,- extra wilde storten in de spaarpolis. Hij verzocht de Bank om toestemming voor het inkorten van de looptijd van de spaarpolis. De extra storting zou dan binnen de fiscale bandbreedtes vallen. De Bank heeft niet aan dit verzoek voldaan.

2.6 De geldlening is per 26 februari 2020 zo gewijzigd dat de spaarhypotheek is omgezet in een lineaire geldlening.

De klacht en vordering

2.7 Consument vordert een totaalbedrag van € 700,-, vermeerderd met wettelijke rente. Dit bedrag is opgebouwd uit:
1) een bedrag van € 400,- aan te veel betaalde rente (van 6%) over de periode vanaf 1 september 2019 tot 1 mei 2020. De Bank heeft ten onrechte niet voldaan aan het verzoek van Consument van 3 september 2019.
2) een bedrag van € 300,- aan advies- en omzettingskosten. Deze kosten heeft Consument gemaakt voor het omzetten van de spaarhypotheek in een lineair product. Deze kosten zijn onnodig, omdat de Bank het verzoek tot het inkorten van de verzekering had moeten inwilligen.

2.8 Consument wil extra aflossen op de geldlening of extra storten in de spaarpolis. Als Consument extra stort in de spaarpolis, geeft de Bank geen toestemming de looptijd van de verzekering aan te passen. Daardoor valt de spaarpremie van de verzekering buiten de fiscale bandbreedtes.

De Bank baseert zich op haar beleid, terwijl ASR de mogelijkheid tot het inkorten van de verzekering wel aanbiedt. Als Consument extra aflost op de geldlening, wordt het doelkapitaal van de verzekering aangepast en de premie van de verzekering opnieuw vastgesteld. De premie van de verzekering valt dan buiten de fiscale bandbreedtes. Door het inkorten van de looptijd van de verzekering kan dit worden voorkomen. De Bank dient toestemming te geven voor het verkorten van de looptijd van de verzekering.

Het verweer

2.9 De Bank heeft de volgende verweren gevoerd. De geldlening kan worden ingekort tot het einde van de looptijd van de rentevaste periode. In dit geval betekent dit dat looptijd van de geldlening met één maand kan worden ingekort tot 1 augustus 2041 en, omdat volgens de voorwaarden de looptijd van de lening gelijk is aan de looptijd van de spaarpolis, de spaarpolis eveneens tot 1 augustus 2041. Voor de Bank bestaat geen verplichting een verzoek tot looptijdverkorting van de geldlening en daarmee de looptijd van de verzekering in te willigen.

3. De beoordeling

Inleiding

3.1 De aan Consument verstrekte geldlening bestond tot 26 februari 2020 voor een deel uit een spaarhypotheek met ASR spaarpolis. De klacht gaat over deze spaarhypotheek. Consument wilde aflossen op de spaarhypotheek of inleggen op de daaraan gekoppelde spaarverzekering. Door extra af te lossen op de spaarhypotheek worden de hypotheekschuld en daarmee het doelkapitaal van de verzekering verlaagd, terwijl de looptijd van de geldlening en de verzekering gelijk blijft. Hierdoor dient de spaarpremie te worden verlaagd en kan de door de fiscus gehanteerde bandbreedte worden overschreden. Door extra te storten in de spaarpolis, stijgt het opgebouwde spaarbedrag. Zonder inkorting van de looptijd van de verzekering, daalt de spaarpremie en kan de fiscale bandbreedte worden overschreven. Om niet buiten de wettelijk vastgelegde fiscale bandbreedte te vallen, verzoekt Consument de Bank om toestemming te geven tot het inkorten van de looptijd van de verzekering. ASR wil hieraan meewerken. De Bank weigert daarvoor toestemming te geven.

3.2 Consument vordert een totaalbedrag van € 700,- aan te veel betaalde rente over de periode vanaf 1 september 2019 tot 1 mei 2020 en aan advies- en omzettingskosten. Deze schade had hij niet geleden als de Bank aan het verkorten van de looptijd van de verzekering had meegewerkt.

3.3 In deze beoordeling ligt de vraag voor of de Bank het verzoek tot het inkorten van de verzekering om zo binnen de fiscale bandbreedtes te blijven mag weigeren. De Commissie concludeert dat de Bank dit verzoek niet hoeft in te willigen.

Ten eerste omdat de voorwaarden de Bank hiertoe niet verplichten. Ten tweede omdat de Bank handelt binnen de haar toekomende beleidsvrijheid.

1. de voorwaarden verplichten de Bank niet tot het verkorten van de looptijd van de verzekering

3.4 De Bank is op basis van de voorwaarden van de spaarhypotheek niet gehouden tot het instemmen met verkorting van de looptijd van de verzekering. De hypotheekvoorwaarden en de door Consument ondertekende offertes verplichten de Bank hier niet toe. De initiële offerte van 2 augustus 2011 en de laatste offerte van 5 april 2018 benoemen juist een looptijd van dertig jaar en bepalen nergens de mogelijkheid tot het verkorten van de looptijd van de spaarpolis. De voorwaarden van de spaarhypotheek bepalen wel dat Consument tot 20% boetevrij per jaar kan aflossen op de spaarhypotheek (artikel 22 lid 1 hypotheek-voorwaarden). Consument kan dus extra aflossen (soms zelfs boetevrij), maar dit kan wel fiscale gevolgen hebben en wijzigt de looptijd van de geldlening niet eerder dan dat die geheel is afgelost. Vergelijk ook artikel 39 lid 6 van de hypotheekvoorwaarden. Daarnaast bepalen de hypotheekvoorwaarden dat de looptijd van de spaarhypotheek en de looptijd van de verzekering gelijk dienen te zijn (artikel 39 lid 2 hypotheekvoorwaarden). Ook hieruit volgt geen verplichting tot het verkorten van de looptijd van de verzekering. De relevante bepalingen uit de hypotheekvoorwaarden en de offertes zijn opgenomen in de bijlage.

3.5 Consument wijst ook op de voorwaarden van de verzekering. De voorwaarden die zien op de ASR spaarpolis gelden in de rechtsverhouding tussen ASR en Consument. Een bepaling in díe voorwaarden waarin het inkorten van de looptijd van de verzekering mogelijk is, kan daarom niet tot een verplichting voor de Bank leiden. Datzelfde geldt voor de bereidheid van ASR om de looptijd van de verzekering in te korten. Het is niet is gebleken dat de maatstaven van redelijkheid en billijkheid de Bank er, in dit geval, toe verplichten akkoord te gaan met het aanpassen van de looptijd van de verzekering. Daarbij is van belang dat aan de zijde van Consument niet is gebleken van het bestaan van enige noodzakelijke reden welke diende te leiden tot extra stortingen en (aldus) het aanpassen van de looptijd van de verzekeringsovereenkomst met ASR welke aanpassing thans tot het verzoek aan de Bank heeft geleid.

2. de Bank handelt binnen de haar toekomende beleidsvrijheid

3.6 Consument heeft in 2011 bewust gekozen voor een spaarhypotheek met een rentevast-periode van 30 jaar. Een spaarhypotheek is een manier om belastingvrij te sparen. Deze vorm van belastingvrij sparen vervalt als Consument niet meer voldoet aan de eis van de fiscale bandbreedte. Door de looptijd van de verzekering in te korten (zoals door Consument verzocht), zou Consument kunnen blijven voldoen aan de fiscale bandbreedte.

3.7 Dat Consument wil aflossen op de spaarhypotheek of inleggen op de verzekering kan er niet toe leiden dat de Bank de tussen partijen vastgelegde afspraken moet aanpassen.

Consument heeft gekozen voor een spaarhypotheek. Een specifiek product met fiscale voorwaarden. Dat extra aflossen van de geldlening of storting in de spaarpolis fiscale gevolgen kon hebben was hem bekend. Het kan er niet toe leiden dat de Bank verplicht zou moeten zijn die fiscale gevolgen te beperken of weg te nemen door bepaald beleid te voeren dan wel dat haar zorgplicht jegens Consument haar daartoe zou nopen. Dat het beleid van de Bank sinds 2011 is gewijzigd, maakt dit niet anders. Het staat de Bank ook vrij dit beleid in de tijd te wijzigen of aan te passen, tenzij dit binnen de grenzen van de redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zou zijn. Ook is van onaanvaardbaarheid niet gebleken.

Conclusie

3.8 De vorderingen van Consument worden afgewezen, omdat de Bank geen toestemming hoefde te geven voor het inkorten van de looptijd van de geldlening en daarmee de looptijd van de verzekering. Daarmee behoeven de schadevorderingen geen bespreking.

4. De beslissing

De Commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is een niet-bindend advies. Tegen deze uitspraak staat geen hoger beroep open bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. U kunt de zaak nog wel aan de rechter voorleggen.

Binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak kunt u een verzoek indienen tot herstel van vergissingen in de uitspraak, zoals schrijffouten, een verkeerde naam/datum of rekenfouten. De beslissing van de Geschillencommissie in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Meer informatie hierover staat in artikel 40 van het Reglement Geschillencommissie Financiële Dienstverlening, te vinden op de website.

Bijlage - Relevante bepalingen uit de overeenkomsten en algemene voorwaarden

Offerte van 2 augustus 2011

Specificatie van de leningdelen	
leningdeelnummer (…)	ASR Spaarhypotheek
3. Nominaal rentepercentage	6,000%
Rentevaste periode	30 jaar
4. Effectief rentepercentage	6,2%
5. Leningsbedrag	EUR 187.000,00
6. Economische looptijd	30 jaar
7. Aantal maandelijkse betalingen	360

(…)

Offerte van 5 april 2018

Kenmerken nr. (…) Spaarhypotheek
Kenmerken
Bij de [Bank] Spaarhypotheek betaalt u gedurende de looptijd rente over het bedrag van dit leningdeel. Ook betaalt u iedere maand premie voor een spaarverzekering met polisnummer: (…). Een deel van de premie wordt gebruikt om te sparen en het andere deel wordt gebruikt voor de overlijdensrisicoverzekering. U gebruikt de uitkering van de spaarverzekering om dit leningdeel geheel of gedeeltelijk terug te betalen. Over het geld dat u spaart in de spaarverzekering krijgt u rente. Dit is hetzelfde rentepercentage als het percentage dat u betaalt voor dit leningdeel Spaarhypotheek. De spaarpremie kan veranderen, bijvoorbeeld als de rente van uw leningdeel verandert. Of als de gegevens in de overeenkomst veranderen.
(…)

Wanneer betaalt u dit leningdeel terug?	Helemaal aan het einde van de looptijd.
Hoe betaalt u dit leningdeel terug?	Met de uitkering uit de spaarverzekering.

(…)

Betalingen voor dit leningdeel	
Aantal resterende betalingen	280 maanden rente
	280 maanden premie
Wanneer betaalt u?	Rente: Aan het einde van iedere maand
	Premie: Aan het begin van iedere maand

(…)

Obvion Basis Hypotheek Algemene Voorwaarden verzie januari 2018

Hoofdstuk Geldleningen

A. Geldlening algemeen

(…)

Artikel 22 Wat spreken wij af over extra terugbetalen?

1. U mag per kalenderjaar zonder vergoeding per leningdeel maximaal 20% extra terugbetalen van de oorspronkelijke hoofdsom van dat leningdeel. Dit noemt Obvion de vergoedingsvrije som. Heeft u in een kalenderjaar niets extra terugbetaald, of maar een deel van dit maximale bedrag extra terugbetaald? Dan mag u de voor dat kalenderjaar toegestane (resterende) extra terugbetaling niet zonder vergoeding terugbetalen in een later kalenderjaar.

(…)

C. Bijzondere productvoorwaarden

(…)

Artikel 39 Spaarhypotheek (6 juni 2007 - 1 oktober 2012)

De volgende bepalingen gelden voor Spaarhypotheken waarvoor tussen 6 juni 2007 en 1 oktober 2012 een offerte is aangevraagd. Obvion verstrekt geen nieuwe spaarhypotheken meer.

1. De Spaarhypotheek bestaat uit een leningdeel en een verplicht aan Obvion te verpanden spaarhypotheekverzekering.
2. De looptijd van deze spaarhypotheekverzekering is gelijk aan de looptijd van het leningdeel van de Spaarhypotheek.
3. Deze verzekering is gesloten bij de verzekeraar die in de offerte staat vermeld. Obvion heeft deze verzekeraar uitgekozen. Zie ook Toelichting bij de Algemene Voorwaarden op www.obvion.nl. De voorwaarden voor de verzekering heeft u samen met de offerte voor de geldlening ontvangen. De verschuldigde premies betaalt u aan de verzekeraar.
4. Een rentevastperiode van een maand is niet mogelijk bij de Spaarhypotheek.
5. Wilt u op het leningdeel extra terugbetalen? Neem dan contact op met Obvion. Voor de bepaling van een eventuele door u te betalen vergoeding verwijst Obvion naar artikel 22 van deze Algemene Voorwaarden.
6. Informeer bij uw tussenpersoon naar de fiscale regels die gelden voor deze hypotheekvorm en de gevolgen daarvan.